

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: “Ο Θεός άλλοτε δίνει, άλλοτε δεν δίνει!”

/ Γνώμες

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Είναι μεγάλο αγαθό η προσευχή, όταν γίνεται με ευγνωμοσύνη και άγρυπνη καρδιά. Και πώς θα γίνει ευχάριστη; Εάν εκπαιδεύσουμε τους εαυτούς μας να ευχαριστούμε το Θεό όχι μόνο όταν παίρνουμε αυτό που ζητούμε, αλλά και όταν δεν το παίρνουμε. Διότι ο Θεός άλλοτε δίνει, άλλοτε δεν δίνει· και τα δύο όμως τα κάνει για το καλό μας, ώστε είτε λάβεις είτε δεν λάβεις, και χωρίς να πάρεις έλαβες.

Είτε επιτύχεις είτε δεν επιτύχεις, πέτυχες με το να μην επιτύχεις. Διότι μερικές φορές το να μην παίρνουμε αυτό που ζητάμε γίνεται ωφελιμότερο από το να το πάρουμε.

«Θα σε δοξολογήσω, Κύριε» λέγει «με όλη μου τη καρδιά, θα διηγηθώ όλα τα θαυμαστά έργα σου» (Ψαλμ. 9, 1). Εδώ βέβαια εννοεί την ευχαριστία. Τί σημαίνει «με όλη μου την καρδιά»; Με όλη την προθυμία, τη διάθεση, λέγει. Και όχι μόνο για

την ευημερία, αλλά και για τις αντιξοότητες. Διότι αυτό είναι κυρίως το γνώρισμα της ευγνώμονος και φιλόσοφης ψυχής, το να ευχαριστεί και στα λυπηρά, το να δοξάζει για όλα, όχι μόνο για τις ευεργεσίες, αλλά και για τις τιμωρίες.

Επειδή αυτό προξενεί περισσότερο μισθό. Όταν δηλαδή ευχαριστείς για τα αγαθά, ανταποδίδεις χρέος, ενώ για τα κακά, κάνεις το Θεό οφειλέτη. Γι' αυτή λοιπόν την ευχαριστία πολλά άλλα αγαθά ανταποδίδει ο Θεός πάντοτε· ώστε ούτε καν θα αισθανθούμε τα δεινά. Διότι κανείς δεν πονά γι' αυτά που ευχαριστεί το Θεό· ώστε και άλλο κέρδος θα καρπωθούμε, το να απομακρύνουμε την αθυμία.

Πρώτα λοιπόν να προσφέρει κανείς ύμνους στο Θεό και να τον ευχαριστεί για τις ευεργεσίες του και τότε να ζητά αυτά που θέλει, και πάλι να τον ευχαριστεί για εκείνα που έλαβε.

Και όταν δεν εισακούεται η προσευχή μας και γι' αυτό να τον δοξάζουμε. Διότι αυτό οφείλεται ή στο ότι ζητούμε πράγματα που δεν μας συμφέρουν, οπότε με το να μην τα παίρνουμε κερδίζουμε, ή ζητούμε με ραθυμία και ο Θεός καθυστερώντας μας βοηθά σοφά να αυξηθεί ο ζήλος μας με την παραμονή κοντά Του, και αυτό δεν είναι μικρό κέρδος. Επειδή πολλές φορές παίρνοντας αυτό που ζητήσαμε χαλαρώνουμε την προθυμία μας για προσευχή, θέλοντας ωστόσο ο Θεός να εντείνουμε την προσπάθειά μας ικετεύοντας Τον, αναβάλλει την δωρεά.

Ας ντραπούμε λοιπόν, ας ντραπούμε, αγαπητοί, και ας στενάξουμε για την πολλή ραθυμία μας. Τριάντα οκτώ χρόνια επέμενε εκείνος ο Παράλυτος (Ιωαν. 5, 6-13) χωρίς να μπορεί να επιτύχει εκείνο που ήθελε, και παρά τούτα δεν απομακρυνόταν και η αποτυχία δεν οφειλόταν στην αμέλειά του, αλλά στο ότι εμποδιζόταν και σπρωχνόταν από τους άλλους· αλλά ούτε έτσι απογοητευόταν. Ενώ εμείς, αν για δέκα ημέρες παραμείνουμε παρακαλώντας με προθυμία το Θεό για κάτι και δεν το επιτύχουμε, γινόμαστε μετά οκνηροί στο να δείξουμε την ίδια προθυμία... Και πόση τιμωρία αξίζουν αυτά; Διότι και αν ακόμη δεν επρόκειτο να πάρουμε τίποτε, αυτή η ίδια η συνεχής συνομιλία μαζί Του, δεν έπρεπε να θεωρείται αντάξια απείρων αγαθών; Αλλά είναι κοπιαστικό έργο η διαρκής προσευχή; Και ποιό, πες μου, από τα έργα της αρετής δεν είναι κοπιαστικό; Θα πεις ότι αυτό είναι που μας προξενεί μεγάλη απορία, ότι στην μεν κακία συνυπάρχει η ευχαρίστηση, στην δε αρετή κόπος. Και νομίζω ότι πολλοί το ρωτούν αυτό. Ποιά είναι λοιπόν η αιτία;

Ο Θεός μας έδωσε από την αρχή μία ζωή ελεύθερη από φροντίδα και απαλλαγμένη από κόπους· δεν χρησιμοποιήσαμε το δώρο όπως έπρεπε, αλλά η αργία μας έγινε αφορμή διαστροφής και εκπέσαμε από τον Παράδεισο. Γι' αυτό έκανε έπειτα κοπιαστική τη ζωή μας, σαν να απολογείται στο γένος των ανθρώπων και να λέγει: σας έδωσα στην αρχή ευχάριστη και ανέμελη ζωή, αλλά με την άνεση γίνατε

χειρότεροι· γι' αυτό λοιπόν διέταξα να σας δοθούν κόποι και ιδρώτες.

Ποτέ να μην παύουμε να παρακαλούμε το Θεό για την συγχώρηση των αμαρτιών μας, αλλά να δείχνουμε φλογερή προθυμία και να μην ανυπομονούμε, ούτε να γινόμαστε οκνηρότεροι αν δεν εισακουσθούμε γρήγορα. Διότι ίσως ο Κύριος σοφά αναβάλλει για να εξασφαλίσει την διαρκή παραμονή μας κοντά Του με την προσευχή, θέλοντας να πάρουμε και τον μισθό της υπομονής και γνωρίζοντας την κατάλληλη στιγμή που μας συμφέρει να επιτύχουμε αυτά που επιδιώκουμε. Διότι εμείς δεν γνωρίζουμε το συμφέρον μας τόσο καλά όπως Αυτός, που γνωρίζει με ακρίβεια τα απόκρυφα της καρδιάς του καθενός.

Γι' αυτό πρέπει να μην περιεργαζόμαστε και πολυεξετάζουμε τις ενέργειες του Θεού, αλλά να δείχνουμε μεγάλη ευγνωμοσύνη. Όπως ακριβώς κανείς δεν τολμά να προσέλθει σε ένα βασιλιά για κάποιο ένδυμα που του σχίσθηκε ούτε για δέκα νομίσματα που του πήραν, έτσι και συ, και μάλιστα πολύ περισσότερο, να μη ζητάς ασήμαντα και μηδαμινά πράγματα, όπως αν κάποιος σε αδίκησε χρηματικά ή και σε έβρισε, αλλά γι' αυτά στα οποία σε αδικεί ο διάβολος, που κυρίως χρειάζεται η συμπαράσταση από ψηλά.

Μας διδάσκει δε να κάνουμε την προσευχή μας κοινή και για τους αδελφούς μας. Διότι δεν λέγει «Πατέρα μου που είσαι στους ουρανούς», αλλά «Πατέρα μας» προσφέροντας τις δεήσεις για όλο το σώμα (της Εκκλησίας) και μην αποσκοπώντας ποτέ στα δικά μας, αλλά πάντοτε στα του πλησίον. Με τον τρόπο αυτό και την έχθρα εξαφανίζει και την υπερηφάνεια ελαττώνει πολύ και τον φθόνο διώχνει και φέρνει τη μητέρα όλων των αγαθών, την αγάπη, και εξομαλύνει τις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων δείχνοντας τη μεγάλη ισοτιμία του βασιλιά με τον φτωχό, αφού στα μεγάλα και αναγκαία μετέχουμε όλοι εξίσου.

Αυτός που προσεύχεται πρέπει να έχει στάση και διάθεση και φρόνημα δούλου· γιατί λοιπόν χρησιμοποιείς άλλο προσωπείο, το προσωπείο της κατηγορίας; Διότι πώς θα μπορέσεις να λάβεις τη συγχώρηση των δικών σου αμαρτημάτων, όταν έχεις την αξίωση ο Θεός να γίνει τιμωρός των ξένων παραπτωμάτων; Ας είναι λοιπόν η προσευχή ήρεμη, γαλήνια, ας έχει χαρούμενο και απαλό πρόσωπο. Και τέτοια προσευχή είναι αυτή που γίνεται με πραότητα και δεν καταφέρεται εναντίον των έχθρων, όπως η αντίθετη μοιάζει με ρυπαρή και άγρια γυναίκα που παραπατά μεθυσμένη. Γι' αυτό και ο ουρανός γι' αυτήν είναι κλειστός. Δεν είναι όμως τέτοια η προσευχή που γίνεται με πραότητα, αλλά έχει κάτι το μελωδικό και καταδεκτικό και άξιο να ακουστεί από βασιλιά, ευχάριστο, όλο αρμονία και μουσικότητα. Γι' αυτό και δεν διώχνεται από το θέατρο, αλλά πηγαίνει στεφανωμένη, επειδή έχει χρυσή κιθάρα και χρυσή στολή· και ευχαριστεί τον δικαστή με την στάση, με το βλέμμα και τη φωνή. Γι' αυτό κανείς δεν την διώχνει

από τις ουράνιες αψίδες- επειδή όλο εκείνο το θέατρο σηκώνεται όρθιο από ευφροσύνη γι' αυτήν. Αυτή η προσευχή είναι άξια των ουρανών. Αυτή είναι η γλώσσα των Αγγέλων εκείνη που τίποτε πικρό δεν προφέρει, αλλά ό,τι είναι ήπιο και γλυκό.

πηγή: «Ο κόσμος της Προσευχής», εκδ. Κάλαμος